

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

ДИРЕКТОРАТ ЗА РАДИЈАЦИОНУ И НУКЛЕАРНУ СИГУРНОСТ И БЕЗБЕДНОСТ
СРБИЈЕ

ГОДИШЊИ ПРОГРАМ РАДА ЗА 2019. ГОДИНУ

БЕОГРАД, ФЕБРУАР 2019.

На основу члана 16. став 2. тачка 4) Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности („Службени гласник РС”, број 95/18) и члана 15. тачка 5) Статута Директората за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије, Одбор Директората за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије, на седници одржаној 6. фебруара 2019. године, доноси

ГОДИШЊИ ПРОГРАМ РАДА ДИРЕКТОРАТА ЗА РАДИЈАЦИОНУ И НУКЛЕАРНУ СИГУРНОСТ И БЕЗБЕДНОСТ СРБИЈЕ ЗА 2019. ГОДИНУ

УВОД

Директорат за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије (у даљем тексту: Директорат) основан је чланом 13. Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности („Службени гласник РС”, број 95/18, у даљем тексту: Закон), као самостално и функционално независно регулаторно тело које врши регулаторне, стручне и са њим повезане извршне послове у области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности, у складу са Законом.

Директорат је правно лице са правима, обавезама и одговорностима утврђеним Законом и Статутом.

Директорат је уписан у регистар Привредног суда у Београду, у регистарски уложак бр. 5-1203-00, на основу Решења бр. 3 Фи 889/2018 од 11.12.2018. године.

За обављање послова из своје надлежности Директорат за свој рад одговара Влади Републике Србије.

Седиште Директората је у Београду, а унутрашње уређење, делокруг и начин рада, начин планирања, обављања послова и друга питања од значаја за рад Директората ближе се уређују Статутом Директората и другим општим актима у складу са законом

У поступку пред Директоратом примењују се одредбе закона који уређује општи управни поступак, осим ако је Законом другачије одређено.

Решења која издаје Директорат су коначна и против њих се не може уложити жалба, али се може покренути управни спор у року од 30 дана од дана достављања решења.

Чланом 22. Закона и чланом 24. Статута су утврђени послови Директората у оквиру вршења регулаторне контроле делатности уређених Законом.

Чланом 242. Закона уређено је да ступањем на снагу Закона Агенција за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије, која је основана Одлуком Владе наставља са радом као Директорат, а чланом 244. Закона уређено је да Директор и Управни одбор Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије

настављају с радом до истека мандата, након чега ће се извршити избор нових органа Директората према одредбама Закона и Статута Директората.

I. ОСНОВЕ ЗА ИЗРАДУ ПРОГРАМА РАДА

Основе за израду Годишњег програма рада Директората за 2019. годину су:

- Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности („Службени гласник РС”, број 95/18, у даљем тексту: Закон);
- Овлашћење и обавезе Управног одбора Агенције, који је именovala Влада решењима 24 Број:119-4262/2013, од 20. маја 2013. године, 24 Број: 119-4417/2013, од 4. јуна 2013. године, 24 Број: 119-629/2014-01, од 24. јануара 2014. године, 24 Број: 119-2392/2015 од 05. марта 2015. године и 24 Број: 119-4954/2017, од 29. маја 2017. године које су, у складу са чланом 244. Закона примењиве на Одбор Директората, а који у складу са одредбама из члана 16. став 2. тачка 4) Закона, између осталог усваја Годишњи програм рада.

Основни циљеви и задаци Директората у 2019. години су:

- припрема нацрта стратегија и акционих планова за њихово спровођење, прописаних Законом;
- припрема и усвајање нацрта нових правилника, упутстава, водича и процедура потребних за спровођење мера радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности, у складу са Законом и правним тековинама ЕУ;
- наставак јачања одговарајућих административно-стручних капацитета Директората, у циљу што ефикаснијег обављања послова из надлежности Директората у складу са Законом;
- целовито интегрисање послова контроле и инспекцијског надзора у оквир Директората и вршење контроле и инспекцијског надзора над спровођењем мера радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности;
- имплементација усвојених подзаконских прописа у складу са Законом;
- доношење решења о издавању, суспензији или одузимању одобрења за обављање делатности, одобрења за коришћење извора зрачења, овлашћења за вршење послова заштите од јонизујућег зрачења, дозволе за промет извора зрачења и дозволе за транспорт опасне робе класе 7 АДР/РИД/АДН (радиоактивне материје), као и о изузимању од обавезе прибављања одобрења у складу са законом;
- успостављање и вођење регистра поднетих захтева, издатих одобрења и сертификата и лица одговорних за спровођење мера заштите од зрачења, регистра извора зрачења и њихових корисника, изложених радника, спољних радника и других података од значаја за заштиту од зрачења, радијациону и нуклеарну сигурност;
- успостављање и вођење евиденције постројења, извора зрачења и радиоактивног отпада, као и других података од значаја за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност;
- контрола испуњености услова на основу којих се издају одобрења у складу са законом;

- завршетак активности на уклањању постојећих и постављању нових радиоактивних громобрана у нашој земљи;
- припрема билатералних споразума о раној најави информација у случају радиолошког акцидента, са суседним државама;
- сарадња са ЕУ и Међународном агенцијом за атомску енергију (МААЕ) и остали облици међународне сарадње

II. АДМИНИСТРАТИВНО-СТРУЧНИ КАПАЦИТЕТИ

1. НОРМАТИВНИ УСЛОВИ

Директорат је основан Законом и уписан је у регистар Привредног суда у Београду, у регистарски уложак бр. 5-1203-00, на основу Решења бр. 3 Фи 889/2018 од 11.12.2018. године. Чланом 242. Закона уређено је да ступањем на снагу Закона, Агенција за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије, која је основана Одлуком Владе Републике Србије од 18. децембра 2009. године („Службени гласник РС”, бр. 76/09 и 113/13, у даљем тексту: Агенција), наставља са радом као Директорат. Чланом 243. Закона уређено је да ће Статут, Правилник о раду и Правилник о организацији и систематизацији послова у Директорату бити донети у року од 60 дана од дана ступања на снагу Закона, те да ће се, до доношења наведених аката примењивати досадашња акта, а чланом 244. Закона уређено је да Директор и Управни одбор Агенције настављају с радом до истека мандата, након чега ће се извршити избор нових органа Директората према одредбама Закона и Статута Директората. Полазећи од напред изнетог, као и од тога да је Одбор Директората на својој седници одржаној дана 23. јануара 2019. године донео Статут Директората и Правилник о раду Директората, те да је директор Директората дана 24. јануара 2019. године донео Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних места у Директорату, обезбеђени су нормативни услови за рад.

2. КАДРОВИ

На дан 31.12.2018. године, у Директорату је, темељем члана 242. став 3. Закона, као правном следбенику Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије, било 19 запослена на неодређено радно време и директор Агенције на одређено време по посебној одлуци Владе Републике Србије.

У периоду од 01.06. до 31.12. 2017. године запослена је једна особа на одређено време као замена запослене на породилском одсуству и одсуству са рада неге детета.

Одлуком Владе 05 Број: 112-4418/2010-002, од 17. јуна 2010. године Агенцији је одобрено максимално 18 запослених. Одлуком о измени Одлуке о максималном броју запослених 05 број 112-43508/2011 од 02. јуна 2011.године, одобрено је 35 запослених. Због недовољних средстава опредељених Агенцији Законом о буџету за 2012. годину, број запослених је тек крајем 2012. године повећан са 16 на 20, 2013. године повећан је на 24, а 2014. године на 25 запослених (24 на неодређено време, један запослени на одређено време до повратка запослене са породилског одсуства и један на одређено време по посебној одлуци Владе). Број запослених се у 2015. години смањио за један, због одласка запослене у инвалидску пензију, а Одлуком о максималном броју запослених на неодређено време у систему државних органа, систему јавних служби, систему Аутономне

покрајине Војводине и систему локалне самоуправе за 2015. годину, од 8. децембра 2015. године, („Службени гласник РС“, број 101/15), број одобрених запослених у Агенцији смањен је на 24.

Ступањем на снагу Закона Директорат је добио знатно повишени обим надлежности, обавеза и одговорности, све у циљу увођења нових стандарда у спровођењу мера заштите од јонизујућих зрачења, радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности, успостављања комплексније регулативе, али и омогућавање ефикасније примене Закона, успостављања стриктног и целовитог надзора над изворима јонизујућих зрачења и нуклеарним објектима, радијационим делатностима и нуклеарним активностима, као и над управљањем радиоактивним отпадом, при чему Закон уређује и положај инспекције за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност у оквиру Директората. Напред наведено, као и одлука Одбора Број: 021-01-2/3/2019-01 о доношењу Правилника о раду Директората, представља основ за повећање броја запослених у Директорату на 47.

3. ПРОСТОР И СРЕДСТВА ЗА РАД

Средства за рад и функционисање Директората обезбеђују се у буџету Републике Србије, на предлог Директората, из прихода који Директорат оствари обављањем послова из своје надлежности, донација, прилога и других извора у складу са законом.

Решењем Градоначелника града Београда број 361-3707/11-Г од 19. октобра 2011. године, Министарству животне средине, рударства и просторног планирања је, за потребе Агенције, дат на коришћење, без накнаде закупа, пословни простор у палати “Београђанка“, улица Масарикова бр. 5 при чему Агенција сноси трошкове месечног одржавања. У тај простор Агенција се преселила 28. децембра 2011. године. Решењем Градоначелника број 361-3749/14-Г-01 од 29. октобра 2014. године, Агенцији је одобрено коришћење додатног пословног простора на истом спрату, без плаћања закупа, уз плаћање трошкова месечног одржавања. Чланом 242. став 1. Закона уређено је да ступањем на снагу Закона Агенција за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије која је основана Одлуком Владе наставља са радом као Директорат. Директорат је у поступку добијања решења за додатни пословни простор на истој адреси који ће користити инспекција.

4. ФИНАНСИРАЊЕ ДИРЕКТОРАТА

Финансијско пословање Директората је регулисано Законом, Законом о буџетском систему („Службени гласник РС“ бр. бр. 54/09 , 73/10, 101/11, 93/12, 62/13, 108/13, 142/14 , 103/15, 99/16, 113/17 и 95/18)) и Законом о буџету Републике Србије за 2019.годину („Службени гласник РС“, број 95/18).

Директорат своје финансијско пословање остварује на основу и у складу са Годишњим финансијским планом прихода и расхода, који доноси Одбор Директората.

Исто тако, резултате финансијског пословања Директората и годишње финансијске извештаје Директората усваја Одбор Директората. Извори финансирања су буџет Републике Србије, приходи остварени из пословања, донације и остали приходи регулисани Законом

У складу са Законом о буџетском систему и Законом о буџету Републике Србије за 2019. годину, на разделу 25-Министарство заштите животне средине, Глава 25.0 – Министарство заштите животне средине, Програм 0404 – Управљање заштитом животне средине, Функција 560 – Заштита животне средине неklasификоване на другом месту, Програмска активност/пројекат 0005 – Подршка раду Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије(односно Директората као правног следбеника агенције), економска класификација 451 – Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама, опредељена су средства за пословање Агенције(односно Директората) у 2019.години у износу од 115.000.000,00 динара.

Одлуком Владе Републике Србије Директорату ће бити опредељено из текуће буџетске резерве додатни износ од 110.000.000,00, за који ће бити повећан а апропријација 451 на разделу Министарства заштите животне средине.

Планирају се и приходи из пословања у износу од 5.000.000,00 динара

Укупан износ за финансирање рада Директората у 2019.години износи укупно 230.000.000,00 динара.

III. ПОСЛОВИ И ДРУГЕ АКТИВНОСТИ ДИРЕКТОРАТА

Током 2019. године у Директорату рад ће се одвијати у овиру три основна правца, односно три главне врсте послова и то:

1. ПРАВНИ, ФИНАНСИЈСКИ, ОПШТИ И ПОСЛОВИ ЉУДСКИХ РЕСУРСА И МЕЂУНАРОДНЕ САРАДЊЕ

- припрема нацрта стратегија и акционих планова за њихово спровођење, прописаних Законом;
- припрема пратећих подзаконских аката уз Закон;
- припрема општих правних аката Директората;
- припрема решења о издавању, суспензији или одузимању одобрења за обављање делатности, одобрења за коришћење извора зрачења, овлашћења за вршење послова заштите од јонизујућег зрачења, дозволе за промет извора зрачења и дозволе за транспорт опасне робе класе 7 АДР/РИД/АДН (радиоактивне материје), као и о изузимању од обавезе прибављања одобрења у складу са законом;
- припрема предлога финансијског плана Агенције;
- припрема и имплементација међународних мултилатералних и билатералних уговора и других аранжмана у области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности и припрема стручних елемената за њихово закључивање
- припрему планова и извештаја извршења буџета Директората;

- припрема и реализација послова јавних набавки;
- обезбедиће се највиши ниво јавности рада Директората и достава информација поверенику за информације од јавног значаја;
- обављаће се редовни кадровски, као и послови информисања;
- вршиће се усклађивање рада унутрашњих јединица и сарадња с другим државним органима и институцијама;
- континуирано ће се вршити усклађивање националне регулативе са европским законодавством у области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности, припрема и усвајање нацрта нових правилника, упутстава, водича и процедура потребних за спровођење мера радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности, у складу са Законом и правним тековинама ЕУ;
- у сарадњи са инспекцијом за заштиту од јонизујућих зрачења, биће обављан и стручни надзор и контрола рада носилаца лиценци и овлашћења.
- успоставиће се писарница за потребе Директората као целине и писарница за потребе Инспекције;

Сарадња са Међународном агенцијом за атомску енергију (МААЕ) кроз:

- реализацију и праћење националних, регионалних и међурегионалних пројеката из пројектног циклуса 2018 – 2019. Сарадња са МААЕ се остварује кроз националне пројекте и учешће у регионалним и међурегионалним пројектима у оквиру програма техничке сарадње. У 2019. години се наставља са реализацијом 4 национална пројекта у различитим институцијама Републике Србије:
 - 1) SRB/5/003 - Strengthening the Capacities for Soil Erosion Assessment Using Nuclear Techniques to Support Implementation of Sustainable Land Management Practices
Национални координатор пројекта: Институт за нуклеарне науке „Винча“, Београд
 - 2) SRB/6/013 - Improving Diagnostics and Therapy in the Treatment of Chronic Diseases
Национални координатор пројекта: Министарство здравља Републике Србије. Институције у којима ће се спроводити овај пројекат су: Институт за онкологију и радиологију Србије, Клинички центар Србије, Клинички центар Војводине, Институт за онкологију Војводине – Сремска Каменица и Клинички центар Крагујевац
 - 3) SRB/9/005 - Establishing a Reference Center for Radioactive Waste Treatment and Disused Radioactive Sources Conditioning for Small Facilities
Национални координатор пројекта: Јавно предузеће „Нуклеарни објекти Србије“, Београд
 - 4) SRB/9/006 - Upgrading National Capabilities and Infrastructure for a Systematic Approach to Control Public Exposure to Radon
Национални координатор пројекта: Директорат за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије, Београд

У укупно 14 регионалних пројеката региона Европе разнородне институције из Републике Србије потенцијално ће узети учешће у и у 2019. години. Праћење реализације ових пројеката је у домену рада Групе, а листа пројеката је следећа:

- 1) RER/0/043 - Enhancing Capacity Building Activities in the European Nuclear and Radiation Safety Organizations for the Safe Operation of Facilities

- 2) RER/1/018 - Harmonizing Non-Destructive Testing, Training and Certification for Civil Engineering and Cultural Heritage
- 3) RER/1/019 - Enhancing Standardized Radiation Technologies and Quality Control Procedures for Human Health, Safety, Cleaner Environment and Advanced Materials
- 4) RER/5/023 - Enhancing National Capabilities for Early and Rapid Detection of Priority Vector Borne Diseases of Animals (Including Zoonoses) by Means of Molecular Diagnostic Tools
- 5) RER/6/036 - Improving Radiotherapy Practices for Advanced Radiotherapy Technologies Including Quality Assurance and Quality Control
- 6) RER/6/037 - Strengthening Nuclear Medicine Capabilities
- 7) RER/6/038 - Applying Best Practices for Quality and Safety in Diagnostic Radiology
- 8) RER/7/011 - Enhancing the Inventory of Aerosol Source Profiles Characterized by Nuclear Analytic Techniques in Support of Air Quality Management
- 9) RER/9/146 - Enhancing Capacities in Member States for the Planning and Implementation of Decommissioning Projects
- 10) RER/9/147 - Enhancing Member States' Capabilities for Ensuring Radiation Protection of Individuals Undergoing Medical Exposure
- 11) RER/9/148 - Strengthening the Regulatory Infrastructure for Radiation Safety
- 12) RER/9/149 - Improving the Radiation Protection of Workers Occupationally Exposed to Ionizing Radiation
- 13) RER/9/151 - Updating and Harmonizing Emergency Preparedness and Response Plans
- 14) RER/9/153 - Enhancing the Regional Capacity to Control Long Term Risks to the Public due to Radon in Dwellings and Workplaces

У укупно 11 међурегионалних пројеката МААЕ разнородне институције из Републике Србије потенцијално ће узети учешће и у 2019. години. Праћење реализације ових пројеката је у домену рада Групе, а листа пројеката је следећа:

- 1) INT/0/091 - Developing Masters Degree Nuclear Technology Management Programmes through the International Nuclear Management Academy (INMA) Initiative (Pilot Phase)
- 2) INT/0/094 - Utilizing the Sustainable Development Goals to Integrate Nuclear Science and Technology in Member States' Attainment of their National Development Plans
- 3) INT/0/095 - Supporting Member States in Human Capacity Building Related to Nuclear Science and Technology and Quality Management of the Technical Cooperation Programme
- 4) INT/0/096 - Establishing and Enhancing National Legal Frameworks for the Safe, Secure and Peaceful Use of Nuclear Energy and Ionizing Radiation
- 5) INT/5/154 - Improving Food Safety through the Creation of an Interregional Network that Produces Reliable Scientific Data Using Nuclear and Isotopic Techniques
- 6) INT/5/155 - Sharing Knowledge on the Sterile Insect and Related Techniques for the Integrated Area-Wide Management of Insect Pests and Human Disease Vectors
- 7) INT/6/059 - Supporting Member States to Increase Access to Affordable, Equitable, Effective and Sustainable Radiation Medicine Services within a Comprehensive Cancer Control System
- 8) INT/6/062 - Strengthening Capacity for Cervical Cancer Control through Improvement of Diagnosis and Treatment
- 9) INT/9/182 - Sustaining Cradle-to-Grave Control of Radioactive Sources

10) INT/9/183 - Overcoming the Barriers to Implementation of Decommissioning and Environmental Remediation Projects

11) INT/9/184 - Enhancing Transport Safety Infrastructure in Mediterranean Region Member States through Sustainable Collaboration

Током 2019. године пратиће се реализација свих пројеката из Програма техничке сарадње у које је Република Србија укључена. У 2019. години, планиран је мониторинг активности у оквиру националних, регионалних и међурегионалних пројеката, као и других активности које се остварују са МААЕ. Циљ је евалуација пројеката (спроводи се на крају пројектног циклуса), како би се унапредила сарадња са МААЕ и стекао увид у потребе земље.

У 2019. години планира се даље побољшање постојећег система пријављивања на скупове увођењем у праксу повремених обука потенцијалних корисника програма сарадње.

У оквиру техничке помоћи МААЕ очекује се и обука кадрова из Директората за обављање појединих регулаторних послова из области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности.

- програмирање националних пројеката за пројектни циклус 2020 – 2021. У 2019. години планира се завршна фаза програмирања сета националних пројеката (националног програма) за наредни пројектни циклус ТС МААЕ 2020–2021 који су у 2018. години предложени програмском нотом, а од стране ТС МААЕ усвојени за даље програмирање:
- SRB2018001- Upgrading radionuclide therapy and diagnostics and improving advanced application of external beam and brachytherapy in Serbia. Национални координатори пројекта: Институт за онкологију и радиологију Србије, Београд (Татјана Станојковић) и Институт за онкологију Војводине – Сремска Каменица, Сремска Каменица (Борислава Петровић)
- SRB2018002- Strengthening the National Capacities for Radiopharmaceutical Production in the Republic of Serbia. Национални координатор пројекта: Институт за нуклеарне науке „Винча“ (Марко Перић)
- SRB2018004- Strengthening of National Reference Laboratories Capacities for Early Detection, Epidemiological Surveillance and Control of Trans-boundary Animal Diseases in emergency situations. Национални координатор пројекта: Научни институт за ветеринарство Србије (Весна Милићевић)
- припрему новог Оквирног програма сарадње Републике Србије са Депарتمانом техничке сарадње МААЕ (ТС МААЕ). У 2019. години планира се да отпочне израда новог Оквирног програма сарадње (енг. Country Programme Framework), који би требало да обухвати период од 3 наредна пројектна циклуса.
- организацију скупова у Републици Србији и припрема за 63. ГК МААЕ. Током 2019. године Директорат ће учествовати у организацији свих скупова ТС МААЕ који буду планирани да се одрже у Србији. Припремне активности укључују израду и покретање процедуре за усвајање платформе о одржавању скупа у Србији, усаглашавање агенде, позивна писма и помоћ око добијања виза за учеснике скупа, као и пратећа кореспонденција са МААЕ, помоћ око избора смештаја и превоза, организација свечаног догађаја у оквиру скупа. У периоду 4-6. јуна 2019. године Република Србија биће земља-домаћин одржавања регионалне радионице на тему комуникације са јавношћу о ризицима изложености радону у оквиру регионалног пројекта RER/9/153.

Комплетна комуникација са МААЕ и иностраним и домаћим учесницима, као и организација овог догађаја је у домену рада Директората.

Представници Директората ће у периоду 16-20. септембра 2019. године у саставу делегације Републике Србије учествовати на 63. заседању Генералне конференције МААЕ, које се уобичајено у трећој недељи септембра одржава у Бечу. У трећем тромесечју године Група припрема платформу за учешће делегације наше земље и спроводи остале потребне активности ради организације учешћа на овом скупу.

- ванпројектне активности МААЕ. Током године пратиће се реализација свих учешћа на ванпројектним скуповима МААЕ у које је Република Србија укључена (технички састанци, конференције, координисане истраживачке активности, разне специјализоване мисије итд) и пружа помоћ учесницима скупова, односно носиоцима координисаних истраживачких пројеката.

- реализација пројеката из фондова Европске комисије. У 2019. години отпочеће са реализацијом пројекат који се финансира из фондова Европске комисије под називом „Подршка регулаторном телу Србије и локалитату Винча“ („Support to Serbian Regulatory Authority and the Vinča site“, CRIS number: 2017/ 040-360).

Специфични циљ овог пројекта јесте јачање капацитета Србије у областима нуклеарне и радијационе сигурности и сигурног управљања радиоактивним отпадом, а исходи пројекта су:

- Постизање даље транспозиције правних тековина Европске уније у области заштите од зрачења и нуклеарне сигурности у национално законодавство Србије;
- Допринос даљем развоју нуклеарног регулаторног тела (Директорат) кроз пружање помоћи у регулисању заштите од зрачења, нуклеарној сигурности и управљању радиоактивним отпадом;
- Обезбеђивање помоћи при декомисији одређених објеката на локацији Винча.

Пројекат се реализује у три институције Републике Србије (Директорат, Јавно предузеће „Нуклеарни објекти Србије“ и Институт за нуклеарне науке „Винча“), а састоји од следећих 5 пројектних задатака:

Задатак 1 - Израда плана декомисије базена за течни РАО на локацији Винча (координатор задатка: Ивана Максимовић, Јавно предузеће „Нуклеарни објекти Србије“, Београд)

Задатак 2 - Кондиционирање отворених извора радијума ускладиштених у затвореном „радијумском бункеру“ (координатор задатка: Милутин Јевремовић, Јавно предузеће „Нуклеарни објекти Србије“, Београд)

Задатак 3 - Регистар изложености зрачењу професионално изложених лица (координатор задатка: (координатор задатка: Маја Еремић Савковић, Директорат)

Задатак 4 - Преглед нацрта правилника (координатор задатка: Бранко Брајић, Директорат)

Задатак 5 - Уклањање и сигурно складиштење нуклеарних материјала из Лабораторије за материјале у Институту за нуклеарне науке „Винча“ (координатори задатка: Владимир Николић, Славко Карић, Институт за нуклеарне науке „Винча“, Београд)

- информисање јавности да би се омогућила боља сарадња са јавношћу, транспарентност информација и потпунији увид у рад. С тим у вези планира се и

даље унапређење и редовно ажурирање сајта Директората у целинама које се односе на међународну сарадњу, међународне уговоре и Додатни протокол.

- у оквиру осталих активности планира се сарадња са регулаторним телима из региона и међусобна размена искустава кроз билатералне контакте.

Активности на пословима Европских интеграција и сарадња са Министарством за европске интеграције (МЕИ), нарочито ће обухватати:

- учешће у раду Преговарачких група 15, 25 и 28, у области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности, припрема потребних прилога и извештаја на основу расположивих докумената и упутстава, у процесу приступања Републике Србије Европској унији, сарадња са Министарством за европске интеграције и другим државним органима и институцијама на пословима европских интеграција.
- активности у вези са припремом редовног годишњег састанка Пододбора за транспорт, регионални развој, енергетику, заштиту животне средине и климатске промене Одбора за спровођење ССП.припрему прилога за Годишњи извештај о напретку у оквиру ПГ 15.
- припрема прилога (кварталних извештаја) у оквиру ПГ 15, о реализацији мера које су планиране у циљу успостављања или јачања институционалне структуре и административних капацитета релевантних за преношење, спровођење и примену правних тековина ЕУ у делу 3.15.3 Нуклеарна сигурност и заштита од зрачења
- током 2019. године планира се рад у оквиру Радне групе за стручну редактуру у области заштите од зрачења и нуклеарне сигурности као и рад на коначној верификацији термина стручно редигованих прописа.
 - у складу са трећом ревизијом Националног програма за усвајање правних тековина Европске уније (НПАА) поглавље 3.15.3. Нуклеарна сигурност и заштита од зрачења, планира се доношење подзаконских аката (чији је крајњи рок за усвајање 2021/IV) у складу са Законом о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности („Службени гласник РС”, број 95/18).
- у складу са трећом ревизијом Националног програма за усвајање правних тековина Европске уније (НПАА) Директорат ће током 2019. године израдити и објавити Упутство за имплементацију система за обрачун и контролу нуклеарног материјала у складу са Препоруком Комисије 2009/120/Евроатом о имплементацији система за обрачун и контролу нуклеарног материјала од стране оператора нуклеарних објеката
- након завршене друге фазе пројекта Саветодавног центра за европска и правна питања ПЛАК II – Правна подршка преговорима (2016-2018) у 2019. години се планира испуњавање преосталих препорука из девет имплементираних пројектних активности као и писање предлога нових пројеката ради даљег приближавања и спровођења законодавства Европске уније (Твининг и/или други одговарајући инструменти ЕУ помоћи)
- ТАЕКС (ТАIЕХ) - планирано је даље приближавање и спровођење законодавства Европске уније кроз програмирање пројеката тј, потреба/активности у складу са приоритетима хармонизације домаћег законодавства са правним тековинама ЕУ и њихова имплементација преко Инструмента за техничку помоћ и размену

информација (Technical Assistance and Information Exchange Instrument) који ће се реализовати током 2019. године

- у 2019. години планирана је имплементација пројекта Промоција нуклеарне сигурносне културе (Promotion of nuclear safety culture) финансираног у оквиру Инструмента за сарадњу у области нуклеарне сигурности (Instrument for Nuclear Safety Cooperation), са циљем да се у наредних неколико година из просторија Института Винча и Јавног предузећа „Нуклеарни објекти Србије“ на сигуран и безбедан начин уклоне материјали заостали из периода интензивног рада са нуклеарним и радиоактивним материјалима а који се одавно више не користе, као и подршка регулаторном телу Републике Србије, у овој области.

2. ПОСЛОВИ РАДИЈАЦИОНЕ И НУКЛЕАРНЕ СИГУРНОСТИ И БЕЗБЕДНОСТИ

1. Израда законских и подзаконских аката

Ради обезбеђења услова за спровођење политике у области радијационе сигурности и безбедности у Републици Србији, планира се рад на следећим документима:

- 1) Стратегија радијационе и нуклеарне сигурности;
- 2) Стратегија управљања истрошеним горивом и радиоактивним отпадом
- 3) Стратегија радијационе и нуклеарне безбедности и
- 4) Стратегија управљања ситуацијама постојећег излагања.

У складу са Законом о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности (у даљем тексту: Закон), као и у циљу усклађивања са законодавним оквиром ЕУ, у току 2019. године планиране су активности на изради подзаконских аката за имплементацију Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности.

У циљу имплементације Правилника о мониторингу радиоактивности у животној средини, у првом кварталу 2019. године планирано је доношење Програма радиоактивности у животној средини у Републици Србији.

У циљу усклађивања са одребама Закона планира се рад на припреми измена Уредбе о утврђивању Плана за деловање у случају акцидента у складу са Законом уз прописивање пратећих упутстава.

2. Активности на унапређењу система за одговор на нуклеарну или радиолошку ванредну ситуацију

Током 2019. године планиране су следеће активности:

- Координација и сарадња са учесницима укљученим у одговор на нуклеарну или радиолошку ванредну ситуацију

- Планирање вежбе у складу са Уредбом о утврђивању Плана за деловање у случају акцидента.
- Учесће у ConvEx вежбама које организује МААЕ.
- Приступање систему ECURIE (European Community Urgent Radiological Information Exchange) у складу са Одлуком Савета број 87/600/Евроатом од 14. децембра 1987. о договорима Заједнице у вези са раном разменом информација у случају ванредне радиолошке ситуације
- Повећање броја мерних инструмената у оквиру Система правовремене најаве акцидента.
- Измештање постојећег централног сервера Система правовремене најаве акцидента на нову платформу (нови хардвер и ОС) и набавка новог Система правовремене најаве (нови ОС, хардвер и апликација).

3. Активности у оквиру мониторинга радиоактивности у животној средини

Током 2019. године планиране су следеће активности:

- Систематско испитивање радиоактивности животне средине за 2019. годину у складу са Законом и Програма систематског испитивања радиоактивности животне средине
- Анализа резултата мерења и објављивање Извештаја о нивоу излагања становништва јонизујућим зрачењима за 2018. годину.
- Анализа резултата мерења и објављивање Извештаја систематског испитивања радиоактивности земљишта у Републици Србији.
- Анализа прикупљених података о производном процесу, садржају радионуклида у материјалима који се користе и процени изложености радника и становништва у дабраној фабрици/погону/руднику у циљу формулисања и припрема предлога за регулисање НОРМ активности у складу са Законом.
- Анализа прикупљених података о садржају радионуклида у материјалима, количини материјала и процени изложености становништва на одабраној локацији у циљу формулисања и увођења у регулативу ситуација постојеће изложености зрачењу.
- Наставак активности уклањања и складиштења извора јонизујућих зрачења чији је власник непознат;

4. Активности у оквиру стратегије мерења радона у Србији

Током 2019. године планиране су следеће активности:

- Наставља се реализација националног пројекта Директората сходно предвиђеним активностима за 2019.годину, SRB/9/006 - Upgrading National Capabilities and Infrastructure for a Systematic Approach to Control Public Exposure to Radon“
- За први квартал 2019.године предвиђена је дистрибуција детектора за мерење радона у школама на територији Републике Србије.
- Након извршених мерења концентрације радона у школама током 2019.године планира се анализа и презентација резултата мерења.

- Израда нацрта националне стратегије и акционог плана за контролу и смањење концентрације радона у објектима.

5. Издавање одобрења за обављање делатности

Током 2019. године обављаће се редовни послови у вези са издавањем одобрења и овлашћења за обављање делатности као и вођење регистара и евиденција у складу са Законом.

6. Safeguards и Додатни протокол

У 2019. вршиће се редовне активности у складу са обавезама Републике Србије према одредбама Споразума о примени гаранција уз уговор о неширењу нуклеарног оружја. У плану је обилазак локација и институција широм Србије које поседују непријављен нуклеарни материјал.

У складу са одредбама Додатног протокола планира се израда и подношење иницијалне декларације за нуклеарни локалитет „Винча“ (ЈП НОС и ИНН „Винча“), као за друге активности и институције које спадају у домен одредби Додатног протокола. Рок за подношење иницијалне декларације је 17. март 2018. године. На основу одредби Додатног Протокола вршиће се и пријављивање увоза и извоза материјала и опреме, а које се врши у року од 60 дана по окончању сваког тромесечја.

7. Конвенција о нуклеарној сигурности

У складу са обавезама по Конвенцији о нуклеарној сигурности планира се израда Првог националног извештаја који ће бити представљен на Осмом прегледном састанку који се одржава 2020. године. Рок за подношење извештаја је 15. август 2019. године. У оквиру припрема за Осми прегледни састанак биће прегледани извештаји других земаља чланица Конвенције о нуклеарној сигурности при чему ће посебна пажња бити посвећена извештајима земаља у окружењу које имају нуклеарне електране (Бугарска, Румунија, Мађарска и Словенија).

8. Посебне активности у вези са радијационом и нуклеарном безбедношћу

Наставиће се припрема документације за процес потврђивања Интегрисаног плана за подршку нуклеарној безбедности у Србији од стране Владе РС. У оквиру ове активности планирана је и организација националне радионице на тему безбедности транспорта у сарадњи са МААЕ.

По усвајању Националног акционог плана за ХБРН од стране Владе, у сарадњи са Министарством унутрашњих послова као носиоцем пројекта и осталим релевантним институцијама извршиће се процена претњи и ризика и започети израда националне стратегије за детекцију и одговор са фокусом на нуклеарне и друге радиоактивне материјале ван регулаторне контроле.

Наставиће се заједничке акције са Министарством финансија и Управом царина у циљу унапређења контроле прекограничног промета нуклеарних и радиоактивних материјала као и пружање стручне помоћи Управи царина на успостављању одрживог система едукације царинских службеника.

Планира се јачање сарадње са свим релевантним институцијама укљученим у национални режим нуклеарне безбедности.

Планирана је даља сарадња са Канцеларијом за радиолошку безбедност САД на јачању система безбедности извора зрачења и повезаних објеката а која треба да укључује и организацију радионице за израду плана безбедности.

9. Јачање сигурносне и безбедносне културе

Планиране су активности везане за јачање сигурносне и безбедносне културе у Директорату и у другим институцијама носиоцима одобрења кроз радионице, презентације, упитнике и др.

10. Учешће на скуповима и састанцима

Током 2019. године биће реализовано учешће на скуповима и састанцима у складу са преузетим обавезама на пројектима, у радним групама и комитетима као и календаром националних и међународних конференција и заседања.

Планиране су Активности у вези са пројектом Европске комисије „Support to Serbian Regulatory Authority and the Vinča Site“, Task 3: Development and installation of the radiation exposures registry for occupationally exposed persons (radiation workers).

3. ПОСЛОВИ ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА

План инспекцијског надзора инспекције за заштиту од јонизујућих зрачења за 2019. годину

1. Правни основ

На основу члана 211. став 3. Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности („Службени гласник РС”, бр. 95/18), инспекцијски надзор се спроводи у складу са годишњим планом инспекцијског надзора који се објављује на интернет страници Директората до 31. децембра текуће године за наредну годину.

Доношење Плана инспекцијског надзора прописано је и чланом 10. Закона о инспекцијском надзору („Службени гласник РС”, бр. 36/15 и 44/18 - др. закон и 95/18).

План инспекцијског надзора заснива се на утврђеном стању у области инспекцијског надзора и процени ризика. Инспекција је дужна да спроводи план инспекцијског надзора, осим када постоје нарочито оправдане изузетне околности које је у томе спречавају. Инспекција је дужна да сачини стратешки (вишегодишњи) и годишњи план инспекцијског надзора. Годишњи план инспекцијског надзора спроводи се кроз оперативне (полугодишње, тромесечне и месечне) планове инспекцијског надзора.

Инспекција, зависно од организационог положаја у систему органа државне управе, припрема, односно утврђује предлог плана инспекцијског надзора у вези са којим прибавља мишљење надлежних органа државне управе, односно органа државне управе са чијим делокругом су повезана питања из плана инспекцијског надзора, и мишљење, односно смернице и упутства Координационе комисије. Инспекција доставља Координационој комисији предлог годишњег плана инспекцијског надзора за наредну годину, који је усаглашен са мишљењима надлежних органа државне управе, односно органа државне управе са чијим делокругом су повезана питања из плана инспекцијског надзора, најкасније до 1. децембра текуће године.

По прибављеном мишљењу, односно смерницама и упутствима Координационе комисије, годишњи план инспекцијског надзора се усваја до 31. децембра текуће године.

Инспекција објављује план инспекцијског надзора на својој интернет страници.

Инспекција за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност поступајући по одредбама члана 211. став 3. Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности и члана 10. Закона о инспекцијском надзору сачинила је План инспекцијског надзора за 2019. годину.

2. Надлежност поступања Инспекције за заштиту од јонизујућих зрачења

У Републици Србији на снази је Закон о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности („Службени гласник РС”, бр. 95/18) који је ступио на снагу 9. децембра 2018. године.

Инспекцијски надзор над применом одредаба овог закона и подзаконских прописа врши Директорат преко инспектора за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност (у даљем тексту: инспектор), у оквиру делокруга утврђеног овим законом.

Ако овим законом није другачије прописано на инспекцијски надзор се примењују одредбе посебног закона којим је уређен инспекцијски надзор.

Инспекцијски надзор врше инспектори Инспекције за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност у складу са правима, дужностима и овлашћењима прописаним:

- 1) Чланом 211. став. 1. и 2, 214, 215. и 216. Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности („Службени гласник РС”, бр. 95/18);
- 2) Законом о инспекцијском надзору („Службени гласник РС”, бр. 36/15 и 44/18 - др. закон и 95/18);
- 3) Законом о општем управном поступку („Службени гласник РС”, бр. 18/16 и 95/18 - Аутентично тумачење);
- 4) Законом о прекршајима („Службени гласник РС”, бр. 65/13, 13/16 и 98/16);
- 5) Законом о привредним преступима („Службени лист СФРЈ“, бр. 4/77, 36/77 - испр., 14/85, 10/86 - пречишћен текст, 74/87, 57/89 и 3/90 и „Службени лист СРЈ“, бр. 27/92, 16/93, 31/93, 41/93, 50/93, 24/94, 28/96 и 64/01 и „Службени гласник РС“, број 101/05 - др. закон) и
- 6) Кривичним закоником („Службени гласник РС”, бр. 85/05, 88/05, 107/05, 72/09, 111/09, 121/12, 104/13, 108/14 и 94/16).

Инспектори Инспекције за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност на основу Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности надлежни су за вршење инспекцијског надзора на целој територији Републике Србије.

На основу Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности вршење инспекцијског надзора није поверено органима аутономне покрајине и локалне самоуправе.

На основу утврђеног чињеничног стања, инспектори Инспекције за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност предузимаће законом прописане управне и друге мере, а све у циљу спровођења прописаних мера радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности, услова за обављање делатности са изворима зрачења, поступање у ситуацији планираног, постојећег и ванредног излагања јонизујућем зрачењу у циљу обезбеђивања заштите појединаца, становништва и животне средине од штетног утицаја јонизујућег зрачења, сада и убудуће, као и покретање поступака против правних лица, одговорних лица у правном лицу, предузетника и физичких лица у домену прекршаја, привредног престапа, тако и кривичне одговорности.

3. Учесталост и обухват вршења инспекцијског надзора по областима и сваком од степена ризика

План инспекцијског надзора Инспекције за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност за 2019. годину, сачињен је на основу члана 211. став 3. Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности, члана 10. Закона о инспекцијском надзору и одредби Правилника о посебним елементима, односно критеријумима за процену ризика, учесталости вршења инспекцијског надзора на основу процене ризика и посебним

елементима плана инспекцијског надзора у области јонизујућих зрачења („Службени гласник РС”, бр. 60/18) у координацији са стручним службама Директората за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије, као и на основу расположивих података, информација и искуства у вршењу инспекцијског надзора над спровођењем мера радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности.

На сачињени План инспекцијског надзора Инспекције за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност за 2019. годину сагласно одредбама Закона о инспекцијском надзору, прибављена је сагласност од Координационе комисије Владе Републике Србије.

Годишњи план инспекцијског надзора спровешће се кроз оперативне (месечне) планове инспекцијског надзора.

Контролне листе за редовне инспекцијске надзоре доступне су надзираним субјектима на линку: <http://www.srbatom.gov.rs>

4. Преглед надзираних субјеката код којих ће се вршити инспекцијски надзор, односно делатности или активности које ће се надзирати

На основу члана 246. Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности, носиоци лиценци настављају са радом по одредбама Закона о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 93/12) до истека периода важења лиценце, а најдуже до 31. децембра 2021. године.

Надзирани субјекти над којима ће се вршити инспекцијски надзор од стране инспектора сагласно одредбама Закона о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности су:

1. Правна лица и предузетници који користе извора јонизујућих зрачења при обављању радијационих делатности: Здравствене установе (медицина - рендген дијагностика, радиотерапија и нуклеарна медицина), стоматологија, ветерина, индустријска радиографија, индустрија, научно-истраживачка делатност и др. Од укупног броја извора јонизујућих зрачења који се користе у Републици Србији око 80% се користи у медицини, око 15% у индустрији, а око 5% у осталим делатностима.

2. Правна лица и предузетници који обављају друге врсте радијационих делатности (промет извора јонизујућих зрачења, производња извора јонизујућих зрачења, сервисирање уређаја са изворима јонизујућих зрачења и др).

3. Правна лица овлашћена за обављање стручних послова из области заштите од јонизујућих зрачења.

4. Правна лица и предузетници који поседују отворена складишта металног отпада и постројења за прераду металног отпада.

Надзирани субјекти над којима ће се вршити инспекцијски надзор од стране инспектора сагласно одредбама Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности су:

1. Правна лица и предузетници чије се делатности према ризику по здравље изложених радника и појединаца, становништво и животну средину, као и према врсти активности која се обавља, разврставају у следеће категорије:

- 1) радијационе делатности ниског ризика;
- 2) радијационе делатности умереног ризика;
- 3) радијационе делатности високог ризика;
- 4) нуклеарне активности.

2. Правна лица овлашћена за вршење послова заштите од јонизујућег зрачења.

3. Правна лица и предузетници који обављају активности које не спадају у делатности прописане овим законом, а које могу довести до угрожавања живота и здравља људи и животне средине од штетног утицаја јонизујућег зрачења услед постојања напуштених извора зрачења, и то за следеће делатности:

- 1) послови на складиштима металног отпада;
- 2) послови у постројењима за прераду металног отпада;
- 3) послови у топионицама и ливницама које користе метални отпад;
- 4) транзитна чворишта као што су саобраћајни и поштански пунктови, гранични прелази и административни пунктови.

На основу утврђеног чињеничног стања инспектори наређују правним лицима и предузетницима спровођење прописаних мера:

- 1) поступања у случају нуклеарне или радиолошке ванредне ситуације;
- 2) деконтаминације лица, радне и животне средине;
- 3) декомисије радијационог и нуклеарног постројења;
- 4) ремедијације и санације;
- 5) контроле радиоактивности роба приликом увоза, извоза и транзита;
- 6) радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности.

5. Територијално подручје на коме ће се вршити инспекцијски надзор

На основу Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности инспектори Инспекције за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност надлежни су за вршење инспекцијског надзора на целој територији Републике Србије.

У 2019. години инспекцијски надзори вршиће се према надзираним субјектима који су лоцирани на целој територији Републике Србије.

6. Процењени ризик за надзиране субјекте, односно делатности или активности

Процена радијационог ризика за надзиране субјекте и радијационе делатности које обављају извршена је применом елемената и критеријума прописаних Правилником о посебним елементима, односно критеријумима за процену ризика, учесталости вршења инспекцијског надзора на основу процене ризика и посебним елементима плана инспекцијског надзора у области јонизујућих зрачења.

Полазећи од одредби Правилника о посебним елементима, односно критеријумима за процену ризика, учесталости вршења инспекцијског надзора на основу процене ризика и посебним елементима плана инспекцијског надзора у области јонизујућих зрачења у координацији са стручним службама Директората за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије и расположивих података, информација и искуства у досадашњем раду сачињен је План инспекцијског надзора Инспекције за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност за 2019. годину, за редовне инспекцијске надзоре, и то:

1. Редовни инспекцијски надзори здравствених установа који обављају радијационе делатности у медицини коришћењем извора јонизујућих зрачења у складу са оперативним планом:

- 1) Конвенционална рендген дијагностика
- 2) Инвазивна рендген дијагностика
- 3) Компјутеризована томографија - СТ
- 4) Радиотерапија
- 5) Нуклеарна медицина
- 6) Стоматологија

2. Редовни инспекцијски надзори правних лица који обављају радијационе делатности са изворима јонизујућих зрачења у индустрији – индустријска радиографија:

- 1) Индустријска радиографија.

Контролне листе за редовне инспекцијске надзоре надзираним субјектима доступне су на линку <http://www.srbatom.gov.rs>

7. Период у коме ће се вршити инспекцијски надзор

Инспекцијски надзор ће се вршити према надзираним субјектима у периоду I-IV квартал 2019. године.

Инспекцијски надзор ће се вршити радним данима у радно време надзираних субјеката, осим када постоје разлози за неодложно поступање, у хитним случајевима када се отклања непосредна опасност по живот и здравље људи, имовину веће вредности, животну средину или биљни или животињски свет од штетног дејства јонизујућих зрачења као и када надзирани субјекат да писани пристанак.

У 2019. години вршиће се теренски инспекцијски надзори изван службених просторија Инспекције за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност, односно на лицу места и у службеним просторијама надзираног субјекта, као и канцеларијски инспекцијски надзори у службеним просторијама Инспекције за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност, увидом у акте, податке и документацију надзираног субјекта.

8. Информације о облицима инспекцијског надзора који ће се вршити

Редован инспекцијски надзор врши се према плану инспекцијског надзора Инспекције за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност. Редовни инспекцијски надзори су планирани у циљу спровођења прописаних мера радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности при обављању делатности са изворима зрачења.

Ванредан инспекцијски надзор врши се када је неопходно да се, сагласно делокругу Инспекције за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност, предузму хитне мере ради спречавања или отклањања непосредне опасности по живот или здравље људи, имовину, права и интересе запослених и радно ангажованих лица, привреду, животну средину, биљни или животињски свет, јавне приходе, несметан рад органа и организација, комунални ред или безбедност; када се после доношења годишњег плана инспекцијског надзора процени да је ризик висок или критичан или промене околности; када такав надзор захтева надзирани субјекат; ради спречавања обављања делатности и вршења активности нерегистрованих субјектата; по захтеву јавног тужиоца; када се поступа по представци правног или физичког лица; када другостепени орган преко инспекције допуњава поступак или понавља цео поступак или његов део, а нису испуњени услови за допунски инспекцијски надзор.

Контролни инспекцијски надзор врши се ради утврђивања извршења мера које су наређене надзираном субјекту у оквиру редовног или ванредног инспекцијског надзора.

Допунски инспекцијски надзор врши се по службеној дужности или поводом захтева надзираног субјекта, ради утврђивања чињеница које су од значаја за инспекцијски надзор, а које нису утврђене у редовном, ванредном или контролном инспекцијском надзору, с тим да се може извршити само један допунски инспекцијски надзор, у року који не може бити дужи од 30 дана од окончања редовног, ванредног или контролног инспекцијског надзора.

Према дефинисаним радним циљевима планирано је да Инспекција за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност у 2019. години изврши око 100 редовних и ванредних инспекцијских надзора на целој територији Републике Србије имајући у виду све релевантне податке почев од броја инспектора до сложености и комплексности спровођења мера радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности као и трансформацију инспекције за заштиту од јонизујућих зрачења у инспекцију за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност и преласком вршења послова инспекцијског надзора из Министарства заштите животне средине у Директорат за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије.

Број планираних редовних и ванредних инспекцијских надзора месечно по инспектору је 2 (два). Планирани број месечних инспекцијских надзора по инспектору је изведен на основу дугогодишњег искуства у вршењу инспекцијског надзора, комплексности и сложености инспекцијског надзора над спровођењем мера радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности које се обавља по препорукама Међународне Агенције за Атомску Енергију IAEA Safety Standards Series - BSS (Basic Safety Standards SS 115) и Техничког документа IAEA TECDOC-1526 (Inspection of Radiation Sources and Regulatory Enforcement), одредбама Правилника о посебним елементима, односно критеријумима за

процену ризика, учесталости вршења инспекцијског надзора на основу процене ризика и посебним елементима плана инспекцијског надзора у области јонизујућих зрачења као и на основу расположивих и прикупљених података и информација о надзираним субјектима који обављају различите радијационе делатности коришћењем различитих извора јонизујућих зрачења. Највећи број извора јонизујућих зрачења користи се у медицини од стране здравствених установа на примарном, секундарном и терцијарном нивоу које обављају најсложеније и најразличитије радијационе делатности, као и за различите индустријске потребе, што захтева детаљну припрему и проучавање обимне документације за вршење инспекцијских надзора према надзираним субјектима.

За припрему редовних инспекцијских надзора потребно је и неопходно, што је и планирано, време за прикупљање и проучавање докумената донетих од стране Агенције за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије, која је на основу члана 242. Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности наставила са радом као Директорат за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије, на основу којих су донета одобрења, односно лиценце за обављање радијационих делатности као и решења за коришћење извора јонизујућих зрачења, и то: Пројекат мера радијационе сигурности и безбедности, мерења овлашћених правних лица за процену нивоа излагања јонизујућим зрачењима професионално изложених лица, пацијената и становништва; лекарски прегледи за више десетина професионално изложених лица; ТЛ дозиметрија за више десетина професионално изложених лица; периодична обнова знања за више десетина професионално изложених лица; вођење евиденција о изворима јонизујућих зрачења, професионално изложених лица и пацијената, упутства и процедуре за поступање при обављању радијационих делатности и у случају акцидента; упутства у спровођењу мера радијационе безбедности и других аката, као и неопходно време за вршење теренских и кацеларијских инспекцијских надзора, а све у циљу спровођења прописаних мера заштите од јонизујућих зрачења. Такође, узето је у обзир време неопходно за сачињавање и достављање записника, доношење решења и закључака, као и за припрему захтева за покретање прекршајног поступка, пријава за покретање поступка за привредни преступ и кривичних пријава.

Ванредне инспекцијске надзоре инспектори вршиће у случајевима:

- 1) Поступање по Уредби о утврђивању плана за деловање у случају акцидента ("Службени гласник РС", бр. 30/2018).
- 2) Поступање по достављеним Извештајима овлашћених правних лица о извршеној контроли радиоактивности роба при увозу, извозу и транзиту из надлежности Инспекције за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност.
- 3) Поступање по хитном поступку ради спречавања настанка и отклањања штетних последица по живот и здравље људи и животну средину.
- 4) Поступање у случају нуклеарне или радиолошке ванредне ситуације.
- 5) Поступање у случају контаминације.
- 6) Поступање на спровођењу деконтаминације лица, радне и животне средине.
- 7) Поступање по захтевима и донетим актима од стране регулаторног тела.
- 8) Поступање по достављеним пријавама и представкама од стране правних и физичких лица.

9) Поступање по достављеним Извештајима од стране овлашћених правних лица о извршеним мерењима ради процене нивоа излагања јонизујућим зрачењима професионално изложених лица, пацијената и становништва.

У планираном броју инспекцијских надзора у 2019. години нису урачунати допунски инспекцијски надзори, чији ће број зависити од броја донетих решења и сложености инспекцијских надзора.

На основу члана 4. став 2. Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности, забрањено је обављање делатности без претходног одобрења које издаје Директорат за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност осим делатности изузетих у складу са овим законом, сагласно пословима Директората прописаним чланом 22. предметног Закона.

9. Подаци о ресурсима инспекције који ће бити опредељени за вршење инспекцијског надзора

Инспекција за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност има 7 (седам) запослених инспектора на неодређено време (6 инспектора и руководиоца), од 8 (осам) систематизованих, који су надлежни за вршење инспекцијског надзора на целој територији Републике Србије, и то: 3 (три) са седиштем у Београду, 1 (један) са седиштем у Нишу, 1 (један) са седиштем у Врању, 1 (један) са седиштем у Шиду, 1 (један) са седиштем у Прибоју, и једно систематизовано и упражњено радно место са седиштем у Новом Саду.

Инспекторима је неопходно обезбедити службена возила и потребну количину горива и трошкове путарина за вршење инспекцијских надзора на целој територији Републике Србије. Свим инспекторима је потребно обезбедити коришћење мобилних телефона и обезбедити интернет комуникацију. Такође, неопходно је обезбедити смештај и исхрану у случајевима вишедневних инспекцијских надзора ван седишта инспектора.

Чланом 212. ставом 5. Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности је прописано, да инспектори морају да буду оспособљени за мерење радиоактивности коришћењем монитора зрачења.

У 2019. години планирано је учешће инспектора у похађању планираних и прописаних обука и оспособљавања као и у другим облицима стручног усавршавања за обављање инспекцијских надзора у организацији Директората за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије, Међународне Агенције за Атомску Енергију - ИАЕА и државних органа.

10. Планиране мере и активности превентивног деловања инспекције

Превентивно деловање и службене саветодавне посете од стране Инспекције за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност у 2019. години зависиле од броја поднетих захтева надзираних субјеката и прикупљених података и информација од значаја за обављање делатности различитог ризика и спровођење мера радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности.

Инспекција за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност у 2019. години превентивно ће појачати превентивно деловање и службене саветодавне посете како би надзирани субјекти били добро упознати са одредбама Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности који је ступио на снагу 9. децембра 2018. године.

Превентивно деловање и службене саветодавне посете током 2019. године биће координиране са Директоратом за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије на презентацији Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности и имплементацији Директива Савета.

Током 2019. године посебна пажња биће усмерена на превентивно деловање везано на обављање нуклеарних активности у нуклеарним објектима са циљем припрема за планирање инспекцијских надзора које је ступањем на снагу Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности преузела Инспекција за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност.

11. Планиране мере и активности за спречавање обављања делатности и вршења активности нерегистрованих субјеката

Инспекција за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност у 2019. години вршиће инспекцијске надзоре према нерегистрованим субјектима (члан 33. Закона о инспекцијском надзору), у следећим случајевима:

- 1) Када обавља делатности без претходно прибављеног одобрења које издаје Директорат.
- 2) Када није прибављена и друга одобрења Директората у складу са прописаним условима.
- 3) Када не изврши пријављивање Директорату намеру обављања делатности, односно активности и извршену пријаву у складу са прописима.
- 4) Када отпочне да обавља послове заштите од јонизујућих зрачења, а није претходно прибавило решење од Директората.

На основу члана 246. Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности, носиоци лиценци настављају са радом по одредбама Закона о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности („Службени гласник РС”, бр. 36/09 и 93/12) до истека периода важења лиценце, а најдуже до 31. децембра 2021. године.

Агенција за заштиту од јонизујућих зрачења и нуклеарну сигурност Србије на основу члана 242. Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности наставља са радом као Директорат за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије.

Инспекција за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност у 2019. години планира и реализацију заједничких акција са здравственом инспекцијом Министарства здравља, по донетим решењима и закључцима од стране Директората за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије о одбацивању захтева за коришћење извора јонизујућих зрачења за обављање радијационе делатности у медицини (нерегистровани корисници) и по достављеним информацијама да се користе извори јонизујућих зрачења у медицини без одобрења, као јачање међусобне сарадње између инспекција и субјеката са јавним овлашћењима који врше посебне облике надзора и контроле, ради обављања обухватнијег и делотворнијег инспекцијског надзора и нарочито ради сузбијања делатности или активности нерегистрованих субјеката.

Заједничке акције ће бити актуелне током целе 2019. године и зависиће од броја донетих решења, закључака и достављених информација од стране Директората за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије.

12. Очекивани обим ванредних инспекцијских надзора у периоду у коме ће се вршити редован инспекцијски надзор, са одговарајућим образложењима

У периоду од I-IV квартала 2019. године поред редовних инспекцијских надзора, обављаће се и ванредни инспекцијски надзори према надзираним субјектима. Очекивани обим ванредних инспекцијских надзора је око 50 % од укупно извршених инспекцијских надзора. Процент је изведен на основу искуства из претходних година, као и на чињеницу да су се доношењем Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности стекли услови за смањење броја а тиме и процента ванредних инспекцијских надзора инспектора по достављеним Извештајима од стране овлашћених правних лица о извршеној контроли радиоактивности роба при увозу, извозу и транзиту и секундарних сировина.

Као што већ наведено, ванредни инспекцијски надзори према надзираним субјектима обухватиће поступање инспектора у следећим случајевима:

- 1) Поступање по Уредби о утврђивању плана за деловање у случају акцидента ("Службени гласник РС", бр. 30/2018).
- 2) Поступање по достављеним Извештајима овлашћених правних лица о извршеној контроли радиоактивности роба при увозу, извозу и транзиту из надлежности Инспекције за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност.
- 3) Поступање по хитном поступку ради спречавања настанка и отклањања штетних последица по живот и здравље људи и животну средину.
- 4) Поступање у случају нуклеарне или радиолошке ванредне ситуације.
- 5) Поступање у случају контаминације.
- 6) Поступање на спровођењу деконтаминације лица, радне и животне средине.
- 7) Поступање по актима Директората за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије.
- 8) Поступање по достављеним пријавама и представкама од стране правних и физичких лица.

9) Поступање по достављеним Извештајима од стране овлашћених правних лица о извршеним мерењима ради процене нивоа излагања јонизујућим зрачењима професионално изложених лица, пацијената и становништва.

Унапређењем спровођења мера радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности, смањиће се број ванредних инспекцијских надзора на око 30 %, што је у складу са стандардом Међународне агенције за атомску енергију IAEA-TECDOC-1526.

На основу интегрисане контроле државне границе, инспектори нису распоређени на граничним прелазима.

13. Други елементи од значаја за планирање и вршење инспекцијског надзора

Инспектори Инспекције за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност прошли су обуку за примену Закона о инспекцијском надзору и Закона о општем управном поступку.

У плану је да током 2019. године инспектори Инспекције за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност буду обучени за коришћење и примену еИнспектора.

Инспекција за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност има члана у Радној групи за јавно здравље Координационе комисије Владе Републике Србије.

Инспекција за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност осим превентивног деловања и вршења инспекцијских надзора у 2019. години, обављаће и друге послове из делокруга своје надлежности које се пре свега односе на пружање стручне помоћи из области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности кроз следеће активности:

- 1) Преговарачко Поглавље 15. Енергетика за приступање ЕУ.
- 2) Израду подзаконских аката из области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности.
- 3) Радна тела и стручне комисије из области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности.

Табела 1 - ПЛАН ИНСПЕКЦИЈСКОГ НАДЗОРА 2019

I КВАРТАЛ	II КВАРТАЛ	III КВАРТАЛ	IV КВАРТАЛ
1. Редовни инспекцијски надзори здравствених установа који обављају радијационе делатности у медицини коришћењем извора јонизујућих зрачења: <ol style="list-style-type: none">1) Конвенционална рендген дијагностика2) Инвазивна рендген дијагностика3) Компјутеризована томографија - СТ4) Радиотерапија5) Нуклеарна медицина6) Стоматологија			
2. Редовни инспекцијски надзори правних лица који обављају радијационе делатности са изворима јонизујућих зрачења у индустрији – индустријска радиографија:			

1) Индустриска радиографија
1. Ванредни инспекцијски надзори: 1) Поступање по Уредби о утврђивању плана за деловање у случају акцидента ("Службени гласник РС", бр. 30/2018). 2) Поступање по достављеним Извештајима овлашћених правних лица о извршеној контроли радиоактивности роба при увозу, извозу и транзиту из надлежности Инспекције за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност. 3) Поступање по хитном поступку ради спречавања настанка и отклањања штетних последица по живот и здравље људи и животну средину. 4) Поступање у случају нуклеарне или радиолошке ванредне ситуације. 5) Поступање у случају контаминације. 6) Поступање на спровођењу деконтаминације лица, радне и животне средине. 7) Поступање по актима Директората за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије. 8) Поступање по достављеним пријавама и представкама од стране правних и физичких лица. 9) Поступање по достављеним Извештајима од стране овлашћених правних лица о извршеним мерењима ради процене нивоа излагања јонизујућим зрачењима професионално изложених лица, пацијената и становништва.
Контролни инспекцијски надзори
Допунски инспекцијски надзори
Превентивно деловање и службене саветодавне посете
Координација послова са органима државне управе са чијим делокругом су повезана питања из области радијационе и нуклеарне сигурности и безбедности
Заједничке акције са другим инспекцијама и органима *(Прилог овог Плана Табела 2)
Сарадња са истражним и правосудним органима
Припрема и израда месечног и годишњег извештаја о раду
Стручно усавршавање инспектора (обука, оспособавање, тренинзи, семинари, радионице, студијска путовања и др)

Табела 2 - ЗАЈЕДНИЧКЕ АКЦИЈЕ ЗА 2019. ГОДИНУ

I КВАРТАЛ	II КВАРТАЛ	III КВАРТАЛ	IV КВАРТАЛ
<p>Заједничка акција са здравственом инспекцијом Министарства здравља, по донетим решењима и закључцима од стране Директората за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност о одбацивању захтева за коришћење извора јонизујућих зрачења за обављање радијационе делатности у медицини - нерегистровани корисници и по достављеним информацијама да се користе извори јонизујућих зрачења у медицини без одобрења.</p> <p>Акција ће бити актуелна током целе 2019. године и зависиће од броја донетих решења, закључака и информација од стране Директората за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност.</p>			

ПРЕДСЕДНИК ОДБОРА

Маја Гојковић, дипл. правник

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. ПРАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ПРОПИСА

Правни основ за доношење овог прописа је члан 16. став 2. тачка 4) Закона о радијационој и нуклеарној сигурности и безбедности („Службени гласник РС”, број 95/18).

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ПРОПИСА

Разлог за доношење овог прописа је обавеза Директората за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије, прописана чланом 15. тачка 5) Статута Директората за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије, којом је прописано да Одбор Директората за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије усваја годишњи програм рада Директората за радијациону и нуклеарну сигурност и безбедност Србије.

III. СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОПИСА

За спровођење овог прописа нису потребна новчана средства.